

Bartosz Pilecki

Realizacja zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi na przykładzie jednostek samorządu terytorialnego województwa zachodniopomorskiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 77, 231-242

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARTOSZ PILECKI

Uniwersytet Szczeciński

**REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH WE WSPÓLPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA PRZYKŁADZIE
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO**

Wprowadzenie

Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi, określanymi też jako sektor organizacji pozarządowych, *Non-governmental Organizations* (NGOs), organizacje non profit lub sektor gospodarki społecznej, staje się współcześnie coraz bardziej znacząca, ponieważ konsoliduje dwie sfery aktywności społeczności lokalnych: publiczną i pozarządową. W przeciwieństwie do sektora prywatnego, który nakierowany jest na produkcję, handel, usługi, czyli działalność dla zysku, i sektora publicznego, który podejmuje decyzje i administruje na poziomie rządowym i samorządowym tzw. obszar działalności publicznej, trzeci sektor zajmuje się działalnością społecznie użyteczną, jego celem nie jest osiągnięcie zysku w rozumieniu ekonomicznym, zyskiem natomiast jest satysfakcja¹.

W publikacji omówiona została współpraca samorządu z trzecim sektorem. Za podstawę posłużył przeprowadzony przez Wydział Współpracy Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego *Monitoring współpracy urzędów powiatowych i gminnych województwa zachod-*

¹ K. Olek, *Rola organizacji pozarządowych w wykorzystaniu funduszy europejskich*, w: *Fundusze Unii Europejskiej doświadczenia i perspektywy*, red. H. Skarżyńska, Studio EMKA, Warszawa 2006, s. 107.

niopomorskiego z organizacjami pozarządowymi za rok 2009. Dokument umożliwił przeprowadzenie analizy zlecenia organizacjom pozarządowym przez powiaty i gminy województwa zachodniopomorskiego zadań publicznych z uwzględnieniem sfer pożytku publicznego, do jakich zaliczają się te zadania. W ostatniej części zawarte są wnioski dotyczące nie tylko najczęściej pomijanych i niedocenianych lub najczęściej realizowanych przez NGOs sfer działalności pożytku publicznego, ale też ogólnych zasad współpracy obu sektorów.

1. Współpraca samorządu z organizacjami trzeciego sektora – korzyści i bariery

W odniesieniu do zasady subsydiarności, zgodnie z którą zadania publiczne oraz decyzje przekazywane są do możliwie najniższego szczebla, można zauważyć, że administracji samorządowej przekazywane są zadania realizowane wcześniej przez administrację rządową, z kolei samorządy coraz częściej przekazują część swoich zadań do trzeciego sektora. W rezultacie procesy decyzyjne przybliżają się do członków społeczności lokalnych. Pozwala to na lepsze dostosowanie formy realizacji zadań do potrzeb mieszkańców. Uwzględniane są także aspekty zróżnicowania lokalnego i regionalnego. Pojawia się zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności w realizacji niektórych zadań publicznych. Często przekazanie zadań organizacjom pozarządowym stanowi dla samorządów czynnik korzystny ekonomicznie. Ponadto organizacje pozarządowe, jako specjalizujące się w określonych obszarach, posiadają lub blisko współpracują z wykwalifikowanymi specjalistami mogącymi profesjonalnie zrealizować zadania. Organizacje pozarządowe są również często w stanie podjąć się spełnienia tych potrzeb społecznych, które są niezaspokojone przez państwo lub niemożliwe do przejęcia przez samorząd.

Nie należy również zapominać o barierach i zagrożeniach pojawiających się przy współpracy samorządu z NGOs. Są one liczne, zwłaszcza gdy w kooperacji mamy do czynienia z modelem roszczeniowym, a nie partnerskim. Ograniczeń i barier we współpracy administracji z trzecim sektorem należy doszukiwać się po obu stronach. Po stronie NGOs wynikają one często z braku wiedzy, doświadczenia i niekompetencji. Zdarza się, że organizacje, które otrzymały dotację, powodują utratę środków publicznych na skutek ich złego rozliczenia. Prowadzi to do utraty zaufania i niechęci urzędników samorządowych do współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zdarza się również, iż organizacje

pozarządowe nie traktują samorządu jako partnera, a jedynie jako źródło finansowania. To może znacznie utrudniać realizację wspólnych celów. Bariery leżące po stronie samorządu to niezrozumiała czasem dla organizacji biurokratyzacja i skomplikowane procedury ogłaszania oraz rozstrzygania otwartych konkursów ofert oraz dotacji przyznawanych w innych trybach, a także ich rozliczania. Prowadzi to do przekonania, iż decyzja o wyborze organizacji w konkursie opiera się na niemerytorycznych przesłankach. Nie warto doszukiwać się jednostronnych determinantów barier i ograniczeń we współpracy obu sektorów. Ogólnie można stwierdzić, że wynikają one z nieprzygotowania do współpracy zarówno samorządów, jak i organizacji pozarządowych.

2. Trzeci sektor w Polsce i Unii Europejskiej

Pomimo znacznego rozwoju sektora pozarządowego w Polsce po 1989 roku przez ponad dekadę nie zostały uregulowane zasady współpracy trzeciego sektora z sektorem publicznym, a główną cechą była przypadkowość i aktywność². Regulacje prawne dotyczące trzeciego sektora pojawiły się relatywnie niedawno, są to m.in.: ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 45, poz. 497) – gdzie do zadań własnych gminy dodano współpracę z organizacjami pozarządowymi; ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o organizacjach pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. nr 96, poz. 873) – gdzie po raz pierwszy pojawiła się definicja organizacji pozarządowej. Dla porównania, we Włoszech pierwsze rozwiązania legislacyjne regulujące inicjatywy prywatne w sektorze usług społecznych datuje się na 1988 rok, a kolejne ważne akty prawne powstały w 1991 roku³.

W Unii Europejskiej podstawy prawne określające funkcjonowanie NGOs pojawiły się już w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE), w którym stwierdzono, że „Komisja ma zadanie popierania konsultacji między partnerami społecznymi na poziomie wspólnotowym i podejmuje wszelkie wła-

² J. Boczoń, *Możliwości współpracy sektora pozarządowego z sektorem publicznym*, w: *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, red. M. Załuska, J. Boczoń, BPS, Katowice 1998, s. 105.

³ C.B.A. Santuari, *Przedsiębiorstwo społeczne we Włoszech. Doświadczenia spółdzielni społecznych*, MPIPS, Warszawa 2005, s. 11–12.

ściwe środki w celu ułatwienia ich dialogu, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie”⁴. Ponadto na podstawie TWE powołano Komitet Ekonomiczno-Społeczny, który jest instytucją doradczą, a w jego skład wchodzi przedstawiciele różnych gospodarczych i społecznych grup zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego. W 1997 roku opublikowany został komunikat Komisji Europejskiej w sprawie promowania roli organizacji społecznych oraz fundacji w Europie, który reguluje m.in. porządek prawny dotyczący trzeciego sektora we wszystkich państwach członkowskich, a także zawiera sugestie dotyczące poprawy polityk wspólnotowych dotyczących wpływu na NGOs (takich jak: wdrażanie wspólnego rynku, zasady konkurencji czy też programów działań społecznych)⁵.

Są to tylko najważniejsze akty prawne i dokumenty wspólnotowe dotyczące trzeciego sektora. Analizując to zagadnienie, należy także wskazać na źródła prawa poszczególnych krajów członkowskich, które mają większe doświadczenie dotyczące organizacji społecznych. Kilka państw członkowskich Unii Europejskiej w ostatnim czasie podjęło wiele działań mających na celu promowanie i unormowanie trzeciego sektora; inicjatywy te podejmowane przez samą UE były niejednokrotnie bardziej nowatorskie niż działania poszczególnych krajów członkowskich i rzutowały na powstanie nowych NGOs w państwach charakteryzujących się zachowawczą postawą⁶.

3. Analiza zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym przez powiaty i gminy województwa zachodniopomorskiego ze względu na sfery pożytku publicznego

Trzeci sektor tworzą nie tylko fundacje i stowarzyszenia⁷. Za organizacje pozarządowe uznane zostały także m.in. partie polityczne, związki zawodowe i organizacje pracodawców oraz samorządy zawodowe, jednak ustawa wyłącza je z możliwości prowadzenia działalności pożytku publicznego⁸. Czasami działalność pożytku publicznego mylona jest z posiadaniem statusu organizacji po-

⁴ Traktat ustanawiającego Wspólnotę Europejską, art. 138.

⁵ R. Koźlicka, *Pozycja organizacji pozarządowych w Unii Europejskiej*, <http://www.ngo.pl/files/biblioteka.ngo.pl/public/ksiazki/Klon/dialogobywatelski1.pdf> (13.06.2011), s. 6.

⁶ C.B.A. Santuari, op. cit., s. 22.

⁷ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873, ze zm., art. 3 ust. 2.

⁸ Ibidem, art. 3 ust. 4.

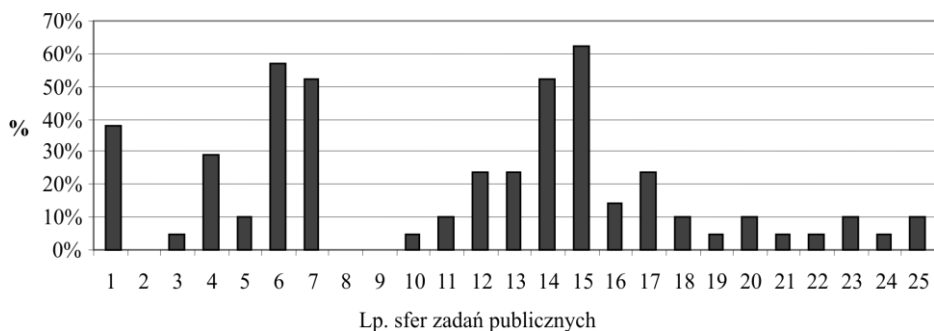
żytku publicznego. Ustawa odróżnia organizacjeżytku publicznego od organizacji prowadzących działalnośćżytku publicznego. Te ostatnie muszą prowadzić działalność społecznie użyteczną co najmniej w jednym z następujących obszarów (tzw. sferachżytku publicznego) wskazanych w ustawie⁹:

- a) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- b) zapewnienie zorganizowanej opieki byłym żołnierzom zawodowym, którzy uzyskali uprawnienie do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, inwalidom wojennym i wojskowym oraz kombatanantom;
- c) działalność charytatywna;
- d) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- e) działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- f) ochrona i promocja zdrowia;
- g) działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- h) promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- i) działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- j) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- k) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- l) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- m) wypoczynek dzieci i młodzieży;
- n) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- o) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- p) ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- q) porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym;
- r) upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa;

⁹ Wymienione zostały najważniejsze obszary na podstawie: art. 4 ust. 1. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalnościżytku publicznego i o wolontariacie, sprzed nowelizacji, które podlegały *Monitoringowi współpracy urzędów powiatowych i gminnych Województwa Zachodniopomorskiego z organizacjami pozarządowymi za rok 2009* Wydziału Współpracy Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

- s) upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- t) ratownictwo i ochrona ludności;
- u) pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- v) upowszechnianie i ochrona praw konsumentów;
- w) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- x) promocja i organizacja wolontariatu;
- y) działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz podmioty kościelne i wyznaniowe.

Na podstawie badań przeprowadzonych w gminach i powiatach województwa zachodniopomorskiego¹⁰, których celem była analiza współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi, określono stopień realizacji zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w poszczególnych sferach pożytku publicznego. Wyniki przedstawione zostały w formie graficznej (rysunki 1–3).

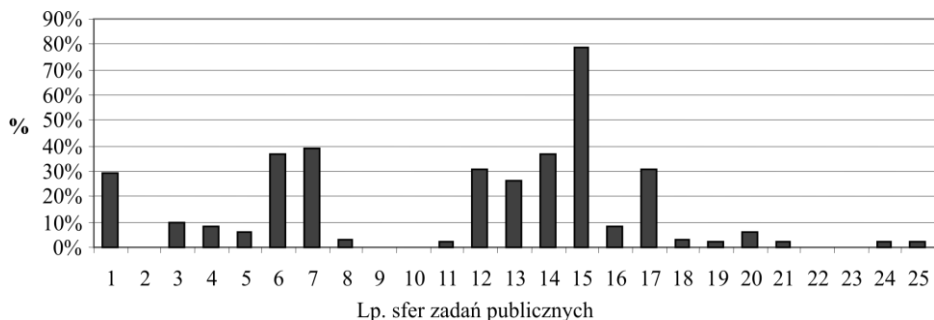
Rys. 1. Stopień realizacji zadań zleczanych organizacjom pozarządowym przez powiaty województwa zachodniopomorskiego w poszczególnych sferach pożytku publicznego w 2009 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych Wydziału Współpracy Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

¹⁰ Badania ankietowe w ramach *Monitoringu współpracy urzędów...*, op. cit.

Na podstawie danych zaprezentowanych za pomocą rysunku 1 można założyć, że najczęściej powiatów w 2009 roku przekazywało do realizacji zadania publiczne w następujących sferach pożytku publicznego: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (62%), ochrona i promocja zdrowia, działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Często realizowanym przy udziale organizacji pozarządowych obszarem (blisko w 40% powiatów) była też pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

Natomiast wcale (lub w znikomej liczbie) nie były zlecane zadania z zakresu: zapewnienia zorganizowanej opieki byłym żołnierzom zawodowym, którzy uzyskali uprawnienie do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, inwalidom wojennym i wojskowym oraz kombatanom; promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn. Najmniejszy udział powiatów w odniesieniu do przekazywanych zadań (po około 5%) dotyczył: działalności charytatywnej; działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości; upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, działań wspomagających rozwój demokracji; pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą; upowszechniania i ochrony praw konsumentów; promocji i organizacji wolontariatu.

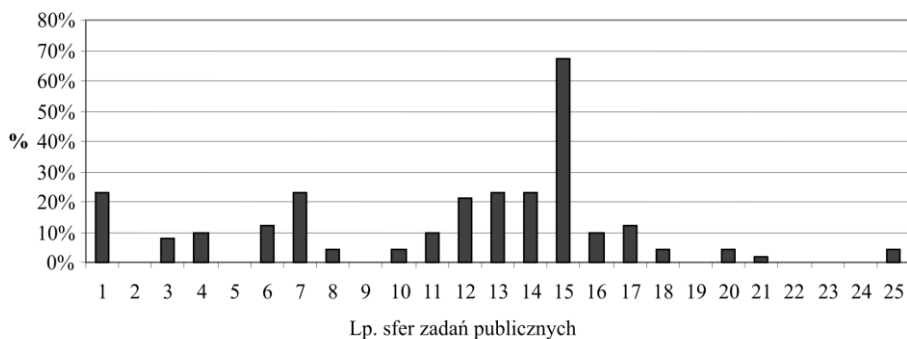
Rys. 2. Stopień realizacji zadań zleczanych organizacjom pozarządowym przez gminy miejskie i miejsko-wiejskie województwa zachodniopomorskiego w poszczególnych sferach pożytku publicznego w 2009 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań Wydziału..., op. cit.

W gminach miejskich i miejsko-wiejskich (rysunek 2) w ogólnej strukturze dominowały gminy (79%), które przekazały zadania z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W dalszej kolejności (po około 40%) znalazły się gminy zlecające działania z obszarów: ochrona i promocja zdrowia; działania na rzecz osób niepełnosprawnych; kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Po około 30% stanowiły gminy, które wspierały lub powierzały zadania z obszarów: pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób; nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie oraz porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Organizacjom pozarządowym najrzadziej albo wcale nie były przekazywane zadania dotyczące: zapewnienia zorganizowanej opieki byłym żołnierzom zawodowym, którzy uzyskali uprawnienie do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, inwalidom wojennym i wojskowym oraz kombatanom; działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości; upowszechniania i ochrony praw konsumentów; działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami. Minimalny udział (1–3%) w ogólnej strukturze stanowiły gminy, które obligeowały NGOs do wykonania zadań z zakresu: promocji zatrudnienia i aktywizacji

zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa; upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji; pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą; promocji i organizacji wolontariatu; działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz podmioty kościelne i wyznaniowe.

Rys. 3. Stopień realizacji zadań zleczanych organizacjom pozarządowym przez gminy wiejskie województwa zachodniopomorskiego w poszczególnych sferach pożytku publicznego w 2009 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań Wydziału..., op. cit.

W gminach wiejskich (rysunek 3), podobnie jak w powiatach i gminach miejskich, najczęściej pojawiającym się obszarem jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (68% gmin wskazało ten obszar). Następnie po około 20% gmin przekazało lub wspierało realizację przez organizacje pozarządowe zadań z obszaru: pomoc społeczna, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, nauka, edukacja, oświata i wychowanie, wypoczynek dzieci i młodzieży, a także kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Brak natomiast lub bardzo rzadko realizowane były zadania z obszarów: zapewnianie zorganizowanej opieki byłym żołnierzom zawodowym, którzy uzyskali uprawnienia do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidz-

kiej, inwalidom wojennym i wojskowym oraz kombatantom; działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego; działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji; upowszechnianie i ochrona praw konsumentów; działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami; promocja i organizacja wolontariatu.

Podsumowanie

Należy zauważyć, że na wszystkich szczeblach administracji samorządowej do realizacji przez organizacje pozarządowe powierzane lub wspierane są zadania w tych samych obszarach pożytku publicznego. Podobnie pokrywają się sfery niezagospodarowane, podczas gdy należałoby zbadać i rozważyć zasadność ich realizacji na danym terenie i ewentualne przekazanie do trzeciego sektora. Warto podkreślić, że o wyborze sfer pożytku publicznego w pewnym stopniu decydują jednostki samorządu terytorialnego. To one ogłaszają otwarte konkursy ofert na wykonanie lub wsparcie realizacji wybranych przez siebie zadań w ramach katalogu obszarów ujętych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jednak ta sama ustawa niesie liczne rozwiązania prawne umożliwiające dialog, przepływ informacji i współpracę pomiędzy sektorami. Ustawa¹¹ określa formy i programy współpracy, które obligatoryjnie konsultowane są z organizacjami pozarządowymi. Ponadto ustawa¹² daje możliwość tworzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych rad działalności pożytku publicznego. Przewidziany został także tryb¹³ zgłaszania ofert na realizację zadania publicznego z inicjatywy własnej organizacji.

Przedstawiona analiza może stanowić cenną wskazówkę przy planowaniu realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego priorytetów umieszczanych w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Powodem dysproporcji w realizacji zadań z poszczególnych sfer pożytku publicznego może być po prostu brak na danym terenie organizacji trzeciego sektora, które miałyby wpisane do swoich celów statutowych, zbieżne z zapotrzebowaniem jednostek samorządu terytorialnego, sfery pożytku publicznego.

¹¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku..., op. cit., art. 5. ust. 2.

¹² Ibidem, art. 41a–41i.

¹³ Ibidem, art. 12 ust. 1.

Przedstawione wyniki badań obejmują tylko województwo zachodniopomorskie, toteż nie powinno się wykluczyć faktu, że część zadań realizowanych jest przez organizacje ogólnokrajowe w ramach programów centralnych, co może powodować zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności bez udziału regionalnych NGOs. Na dysproporcje w realizacji zadań z poszczególnych sfer pożytku publicznego mogą mieć wpływ również zróżnicowane potrzeby lokalne. Zgodnie z zasadą partnerstwa, która mówi o współpracy przy realizacji zadań publicznych, a także równości praw i obowiązków, pomiędzy zlecającym zadanie i realizującym je¹⁴, dialog pomiędzy sektorem publicznym a sektorem pozarządowym powinien być podstawą ich współdziałania.

Trzeci sektor współuczestniczy w sprawowaniu władzy w wielu państwach, a organizacje tworzące ten sektor określa się jako instytucjonalne formy społeczeństwa obywatelskiego¹⁵. W Polsce rozwój społeczeństwa obywatelskiego nie jest jeszcze tak zaawansowany jak w krajach Europy Zachodniej, niemniej zauważalny jest wzrost liczby nowych organizacji oraz ewolucja w rozwiązaniach prawnych dotyczących poprawy współpracy samorządów z NGOs. Warto jednak podkreślić, że trzeci sektor, ze względu na swoją specyfikę, daje wiele możliwości podejmowania nowych inicjatyw, a także udoskonalania już istniejących.

Literatura

- Boczoń J., *Możliwości współpracy sektora pozarządowego z sektorem publicznym*, w: *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, red. M. Załuska, J. Boczoń, BPS, Katowice 1998.
- Filipiak B., *Drugi i trzeci sektor w realizacji zadań publicznych. Wybrane problemy teorii i praktyki*, WSIE, Szczecin 2004.
- Koźlicka R., *Pozycja organizacji pozarządowych w Unii Europejskiej*, <http://www.ngo.pl/files/biblioteka.ngo.pl/public/ksiazki/Klon/dialogobywatelski1.pdf> (13.06.2011).
- Olek K., *Rola organizacji pozarządowych w wykorzystaniu funduszy europejskich*, w: *Fundusze Unii Europejskiej doświadczenia i perspektywy*, red. H. Skarżyńska, Studio EMKA, Warszawa 2006.

¹⁴ B. Filipiak, *Drugi i trzeci sektor w realizacji zadań publicznych. Wybrane problemy teorii i praktyki*, WSIE, Szczecin 2004, s. 36.

¹⁵ K. Zubelewicz, *Pozycja ustrojowa wspólnot lokalnych*, w: *Samorząd lokalny – dobro publiczne*, red. J. Kleer, CeDeWu, Warszawa 2008, s. 74.

Santuari C.B.A., *Przedsiębiorstwo społeczne we Włoszech. Doświadczenia spółdzielni społecznych*, MPiPS, Warszawa 2005.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873, ze zm.

Zubelewicz K., *Pozycja ustrojowa wspólnot lokalnych*. w: *Samorząd lokalny – dobro publiczne*, red. J. Kleer, CeDeWu, Warszawa 2008.

**PUBLIC TASK IMPLEMENTATION IN COOPERATION WITH NON
GOVERNMENT ORGANIZATIONS, BASED ON EXAMPLE OF LOCAL
GOVERNMENT UNITS OF ZACHODNIOPOMORSKIE REGION**

Summary

The article presents a brief description of Local Government Sector co-operation with Non-governmental Organizations and the benefits resulting there from. The publication also contains an analysis of outsourcing of public tasks to NGOs by the local government unit of Zachodniopomorskie region due to the sphere of public benefit. The last section contains conclusions regarding not only the most overlooked and most frequently carried out by NGOs spheres of public benefit, but also the general principles of cooperation between the two above mentioned sides.

Translated by Bartosz Pilecki